RAPPORT FRA TILSYNSBESØK

Navn på tjenestested: Akersleva sykehjem	Besøk nr: 2/2013
Dato for besøket: 23. mai 2013	**Tidspunkt (fra kl. til kl.):** 11.30-14.00
Meldt/uanmeldt besøk/ekstraordinært besøk: uanmeldt besøk	
Hvis ekstraordinært besøk – hva var årsaken til besøket? Hvem har begjært det?	
Av tilsynsutvalgets medlemmer var følgende til stede: Bodil Chr. Erichsen (leder), Toril Knatterød,	
Forfall: Sveinung H. Haugen	
Møtesekretær: Bodil Chr. Erichsen (leder)	
Kontakter under tilsynet: Div ansatte, samt institusjonssjef Lena Sand	
Hvordan ble tilsynet gjennomført: Besøk på lindrende avd, en somatisk avd, samt psykiatrisk avd. forruten samtale med institusjonssjef. Fokus denne gangen: bruk og tiltak for å unngå bruk av tvang. PS Også dette tilsynet ble svært forsinket, i håp om å finne en dato som passet alle tilsynsutvalgets medlemmer. Det lyktes heller ikke denne gangen.	
Tilsynsutvalgets oppgaver: **(**ref. bystyresak 165/05 og 432/08) *Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene drives i samsvar med regler og retningslinjer gitt av staten og Oslo kommune.* *Tilsynsutvalget skal påse at tjenestestedene:* • *gir den enkelte beboer/bruker forsvarlig omsorg og hjelp, og behandler den enkelte beboer/bruker med respekt* • *har utarbeidet målsetting, opplegg og tidsplan for oppholdet for den enkelte bruker* • *følger bestemmelsene som regulerer forhold under oppholdet, herunder bestemmelse om bruk av tvang* • *har lokaler, utstyr, aktivitetsmateriell og lignende som er i samsvar med formålet for virksomheten* • *drives med forsvarlige personalforhold* • *har opprettet medisinsk tilsyn for de institusjoner hvor dette er forutsatt* • *oppbevarer beboernes midler forsvarlig dersom tjenestestedene er gitt ansvar for dette* • *sørger for at informasjon om Helse- og sosialombudet og om hvordan ombudet kan kontaktes er lett tilgjengelig for brukere/beboere.* *Medisinskfaglige oppgaver ligger utenfor tilsynsutvalgets oppgaver.*	

Tilsynsutvalgets rapport fra tilsynet

- På somatisk avd i 4. etg ble det sagt at behovet for bruk av tvang ofte er til stede, men sjeldent brukes. Langvarig medisinnekt kan være et problem. I flg en hjelpepleier er beboerne på den avd vi besøkte ikke veldig demente, alle får gå ut på egen hånd, men må av og til letes etter. Det ble hevdet at avd har personale nok både til det og til å passe på at de kommer tilbake i rimelig tid.
- Avdelingsleder på lindrende enhet ga inntrykk av høy faglig standard. Hun rapporterte at avdelingen har hatt to tvangsvedtak på 3 ½ år. Til grunn for enhetens drift ligger reglene for tvangsvedtak og etatens hospitsfilosofi. Det vil bl a si at verken livsforlengende eller -forkortende tiltak skal forekomme. Likevel kan det fattes tvangsvedtak dersom det er fare for liv og helse.
- Det opplyses at avd i 5. etg har en velfungerende refleksjonsgruppe, som ikke fører journal men gir praktiske resultater. Dette er et satsningsområde innenfor alle deler av helseomsorgen. Akerselva har hatt 8 ansatte på kurs på Røros. En ansatt (sykepleier) deltar på Europeisk konferanse, med også ikke europeiske gjester, i månedsskiftet mai/juni. Oslo kommune sørger for dette gjennom prosjektet Som ringer i vann. Målet er å spre kunnskap om palliasjon til alle Oslos sykehjem. Avd leder later til å ha et aktivt forhold til f eks KEK (Klinisk etisk komité), som hun opplyser er en rådgivende kommunal komité underlagt Sykehjemsetaten. En hjelpepleier på en annen avd på huset sitter i den komiteen.
- Ved utagerende adferd i fellesrom på somatisk avd har det vært fattet vedtak om å nekte vedkommende adgang til slike tilfeller. Avd leder opplyser at vedkommende da ble ført til sitt rom sammen med personale til hun roet seg. Det legges vekt på å unngå tvang og få pasientene til å samtykke i sikkerhetstilstak som f eks sengehest. Avd leder mener det er personale nok til å unngå bruk av tvang og understreket at det handler om faglig dyktighet.
- Ingen uten samtykkekompetanse i de to enhetene i 5. etg.
- På psykiatrisk avd (8. etg) ble det denne dagen iverksatt tvangsinnleggelse, til akutt psykiatrisk enhet. Sykepleier informerte om at man ville prøve med ambulanse, og dessuten sende med en ansatt som pasienten har tillit til. I flg sykepleieren var avd fullt bemannet, det var særskilt sørget for pga den ekstraordinære situasjonen. Tilsynet overvar ikke hendelsen, ambulansen var på vei da vi forlot sykehjemmet.
- Sykepleier på psykiatrisk avd føler at det er for liten hjelp og for dårlig samarbeid med spesialhelsetjenesten, som bare tar svært dårlige pasienter. Det går ut over kvaliteten på arbeidet i avdelingen. Dette er ikke en typisk eldrebolig, de fleste pasientene er født på 50-tallet. Flere kommer fra Dikemark. Mange har ikke pårørende. Det er med andre ord en krevende avd. Faglig oppfølging og faglige nettverk kan oppleves som mangelfulle i en hovedsaklig geriatrisk institusjon, selv om det er mulig å få støtte fra sykehjemmet til videreutdanning.
- Sykepleier på psykiatrisk avd opplyste at tvangsinnleggelse r ikke skjer ofte, men alltid fordi pasienten har motsatt seg medisinering i en periode og derfor blitt dårligere.

- Samtale med institusjonssjef Lena Sand om to forhold, driftsstyret og bruk/ikke bruk av tvang overfor beboerne.

  1) Driftstyret er nå fulltallig, politiske medlemmer ble oppnevnt over

nyttår. Sand mener imidlertid ikke at driftstyret fungerer optimalt, noe hun også rapporterte at hun hadde gitt utrykk for i driftstyremøte dagen før tilsynet. Sand anfører at driftstyremøtene innebærer mye ekstra arbeid for henne, uten at hun kunne se at driftstyrets arbeid gagner beboerne eller tilfører institusjonen noe særlig. Som eksempel trakk hun frem at sykehjemmet har behov for hjelp til frivillighetsarbeidet, noe driftstyret vedtok i 2012, men ble nå ønsket strøket. De fire møtene i året fungerer, i flg institusjonssjefen, bare som informasjon til driftsstyret.

2) Samtalen om bruk/ikke bruk av tvang tok utgangspunkt i den henvendelsen tilsynsutvalget fikk fra en pårørende og som er nevnt i tidligere rapport. Sand korrigerte det bildet tilsynsutvalget tegnet på bakgrunn av pårørendes framstilling.

   Sand hevdet at ingen på Akerselva sykehjem blir truet tvangsinnleggelse eller politi, men framholdt at tvangsvedtak hadde vært nødvendig i den aktuelle situasjonen, for å få vedkommende til kjeveortopedisk (kirurgisk?) behandling. (Navn ble ikke nevnt, men Sand mente å gjenkjenne saken.) Sand kunne også opplyse om at Helsetilsynet ved en enkelt anledning har påklaget et tvangsvedtak på grunn av manglende tillitskapende tiltak i forkant.

   Det er tilsynsutvalgets inntrykk at sykehjemmet har gode rutiner for å unngå tvangsbruk, noe de ikke har lovhjemmel for uten legens anbefaling og fylkesmannens godkjenning. Det legges stor vekt på tillitskapende tiltak. Av den grunn benyttes f eks sprøyter av og til satt eksternt helsepersonell. Tvangsvedtak fattes av lege. Sand understreket at sykehjemmet har god kontakt med førstelinjetjenesten i alderspsykiatri, samt Distrikts Psykiatrisk Senter (DPS).

   Sand mente for øvrig at pårørende ofte ønsker tvangstiltak og sjeldent eller aldri klaget over slike vedtak eller praksis.

- Alle vi snakket med under dette tilsynet fokuserte på tillit og tillitskapende tiltak for å unngå behov for tvangstiltak.
- Det ble observert klær til tørk på rekkverkene i korridorene enkelte steder.
- Det ble også denne gang observert ansatte uten navnskilt, men langt færre tilfeller enn sist.

Oslo den 13. juni 2013

Bodil Chr. Erichsen (sign)
Leder tilsynsutvalg

Toril Knatterød (sign)
Medlem tilsynsutvalg

*****

Tilsynsrapport oversendt til:

- Bydelsadministrasjonen / bydelsutvalget dato:____
- Institusjonens leder / styre (private institusjoner) dato:_____

*****

For sykehjem:

- Sykehjemsetaten til kommentering dato:_____

Taushetsplikt:
Tilsynsutvalget har taushetsplikt om personlige forhold som utvalgene blir kjent med i sitt arbeide. For øvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

Mal for rapport er utarbeidet i henhold til bystyresak 165/05 ”Arbeidsbetingelser for tilsynsutvalg i institusjon mv” – byrådssak 229/04 og bystyresak 432/08 ”Styrking og samordning av tilsyn i sykehjem” – byrådssak 144/08